

въ градската община, наедно съ общинарнитѣ — по-първи граждани, подобрени за такива отъ народа, подъ прѣдседателството на владиката. Митрополитъ Григория — послѣдний грѣцки владика — бѣше човѣкъ кроткъ и добродушенъ, но нему се падна да испита горчивата участь за грѣховеѣ на прѣдшественницитѣ си и за неправдитѣ на началството си — патриаршията. Защото, затишието, както казахъ по-горѣ, скоро се прѣкрати и народното движение изново закипѣ. При великото налѣгане на по-първитѣ членове — чорбаджиитѣ — отъ общината да се продължава това затишие, на митрополита Григория се запрѣти отъ общината, не само прѣдседателствование то и идванието му въ нея, но и веѣко священнослужение въ градскитѣ черкви. Общината постави за свой прѣдседател едного отъ по-старитѣ попове на града, а по-сетнѣ шугмена отъ Килифарския мѣнастирь, архимандрита Х. Теодосия, за секретаръ учителя Н. Златарски и за касиеръ пишущия настоящитѣ исторически спомени.

ностыа бѣше всеобща¹⁾, съществувашието на еснафитѣ въ Търново се крѣпѣше на обичайни и по прѣдание пазени закони, относительно вжтрѣшното устройство на еснафа, реда между майстори, калфи и чираци, пазението недѣлнитѣ празнични дни и пр.²⁾ Прѣстѣпленията на тия отношения и правила, извършени отъ майсторитѣ, се наказвахъ съ глоба отъ една до петъ оки воськъ, събиранъ въ полза на мѣнастиря, протежиранъ отъ еснафа (мѣнастиря протежиранъ отъ абаджийския еснафъ бѣше Св. Прѣображенския, въ търновското ущелие, дервента); а прѣстѣпленията на безправнитѣ членове отъ ес-

¹⁾ Стари хора, както и баща ми, сж разказвали, че още въ началото на текущето столѣтие въ старата столица на България, В. Търново, само единъ дюкенджия въ цѣлата търговска чаршия знаелъ да напиши запись, и то, съ грѣцки букви. Тоя щастливъ българинъ, който знаелъ грѣцка книга, билъ единствения човѣкъ въ Търново, който иматъ и Календарче — грѣцко, разбира се, и при него отивали да расправятъ спорнитѣ си депословия невѣжитѣ хора, или да имъ напиши запись. *Куция даскалъ* пословиченъ въ Търново, който почна да прѣдава българското *авбуки*, писано на дъсчена плоча, се явилъ много по-сетнѣ. Такова мрачно невѣжество е лежало тогива върху градското население въ Търново. Селското е стояло по-добрѣ въ това отношение. Но на широко за това има да раскажъ на друго мѣсто.

²⁾ Отъ давнашно врѣме и до 1830 г. пазарний день въ Търново е билъ въ недѣля. Това е било причина щото черквитѣ да пусѣтъ въ недѣлний день. По желанието на българското население и по енергическото застѣпване на тогивашния Търновски митрополитъ Иларионъ, родомъ Критянинъ, съ ферманъ отъ Цариградъ, пазарния день въ Търново се назначилъ да бѣде въ сѣботата. Пазението недѣлния день еснафитѣ сами сж оградили, както казахъ, съ наказателната глоба. Да отвори догения или скришно да продаде нѣкой нѣщо, бѣше прѣстѣпление, безапелационно наказвано отъ еснафа.